

کتاب مرجع

۱۰۰۱ نقش مایه‌ی تزیینی

به انتخاب کلود اومبر، استاد مدرسه‌ی هنرهای تزیینی ژنو

اثر:

کلود اومبر

مترجم:

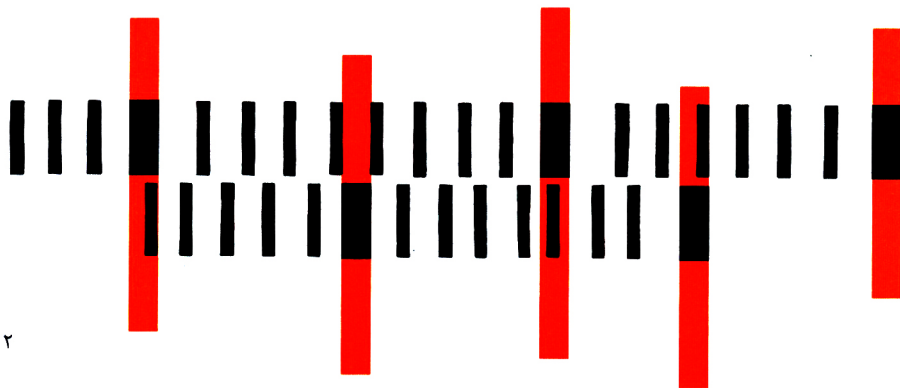
سونیا رضاپور

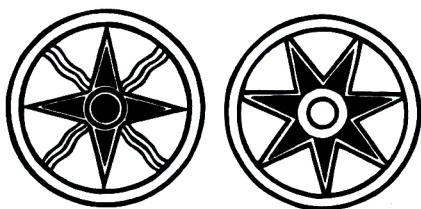
انتشارات یساولی

فهرست

۵	مقدمه	
۶	ساختار و تکامل طرح تزئینی	
۲۳	نقوش تزئینی راست خطی - تزئین مربع و مستطیلی	
۶۳	نقوش تزئینی مدور - تزئین دایره و بیضی	
۸۷	نقوش تزئینی سه گوش	
۱۰۳	نقوش تزئینی پیوسته - حاشیه‌های تزئینی	
۱۵۱	نقوش تزئینی اشکال گیاهی	
۱۹۹	نقوش تزئینی اشکال حیوانی	
۲۲۱	نمایه	

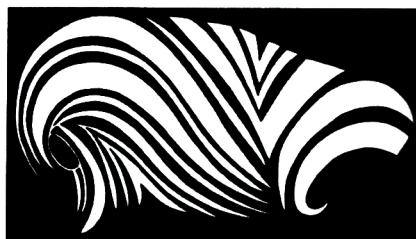

۲

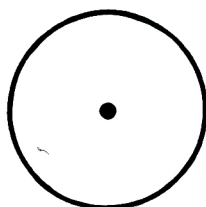

۴

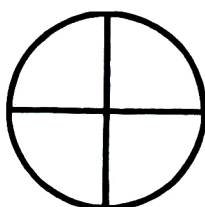
۴

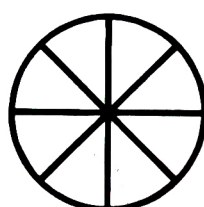
۴

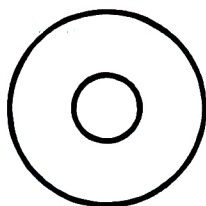
۴

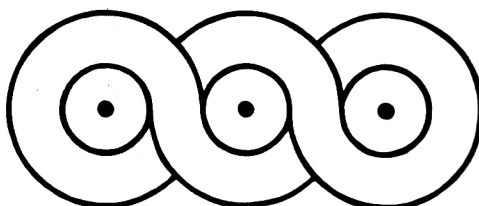
۴

۴

۴

۴

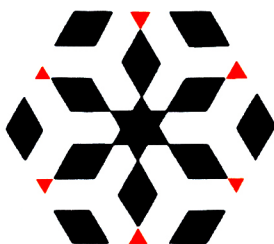
۲. این نقش تزئینی حاصل آهنگی است که از تکرار نامنظم یک تصویر هندسی ساده ایجاد شده است؛ میسنی، تیرینس، یونان؛

هزاره‌ی دوم ق.م.

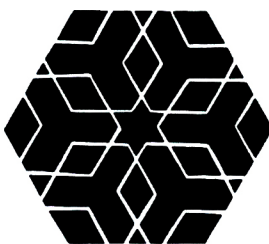
۳. نقش تزئینی بر اساس بیان آزاد. این سبک بر اساس همگرایی پویای اشکال تکراری تعریف شده است؛ چین؛ عصر حجر.

۴. نمایش نموداری پیشرفت نماد نشانگر خدای خورشید در تمدن‌های سومری، کلدانی و هیتی.

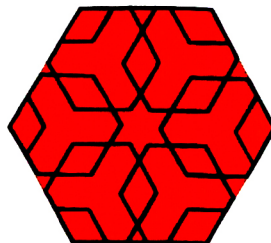
تنها تعداد اندکی از نقش‌مایه‌های تزئینی حجم را به طرق بسیار متفاوتی به تصویر می‌کشند که در این جا به سه نمونه‌ی آن اشاره می‌شود. ساده‌ترین و معمول‌ترین آن‌ها شامل معرفی یک سایه با زاویه‌ی ۴۵ درجه است؛ در تصویر ۲۴ این مورد به وضوح دیده می‌شود. در نمونه‌ی دوم اثر سایه می‌تواند توسط فرم و ریتم طرح تقویت شود. به عنوان مثال، اثر بصری که طرح جناغی مکرر با اضافه شدن سایه ایجاد می‌کند، سطوح شیب‌دار سقف‌های شیروانی را تداعی می‌کند (تصویر ۲۵). در نمونه‌ی سوم، آرایه‌ی طرح ممکن است به شکل بافت یا گیس‌بافت باشد (تصاویر ۲۶ و ۲۷). این اثر به صورت خودبه‌خود مشاهده می‌شود؛ یعنی برای دنبال کردن فرم و دیدن این که از زیر و روی یکدیگر می‌گذرند، لازم نیست تلاش کنید، گرچه از لحاظ گرافیکی صرفاً کنار هم قرار گرفته‌اند.

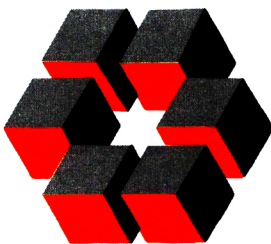
۲۱

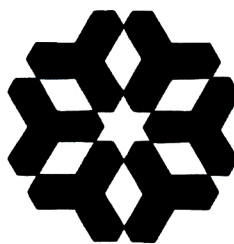
۲۰

۱۹

۲۳

۲۲

۱۴، ۱۵. در این تصاویر، بر مبنای جهت قرارگیری نقش‌مایه، فرم به صورت سیاه بر پس‌زمینه‌ی سفید یا سفید بر پس‌زمینه‌ی سیاه دیده می‌شود.

۱۶. نقش‌مایه‌ی خطی یک موزائیک؛ جزیره‌ی دلوس*، یونان؛ دوره‌ی دودمان بطلمیوسی.

۱۷، ۱۸. دو نمونه‌ی تغییر یافته از نقش‌مایه‌ی تصویر ۱۶؛ جلیبیای خورشیدی گرچه دیگر قابل مشاهده نیست ولی ساختار پایه‌ی طرح را تشکیل می‌دهد.

۱۹. یکی از ساختارهای پایه در طرح‌های تزئینی عربی که در صدها نمونه‌ی تغییر یافته مختلف دیده می‌شود - دستاوردی ابتکاری که در تاریخچه‌ی طرح تزئینی منحصربه‌فرد است.

۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳. چهار نمونه‌ی تغییر یافته از طرح کلی تصویر ۱۹.

* جزیره دلوس، در مجمع‌الجزایر حلقوی شکل سیکلادس نزدیک جزیره میکونوس، در دریای اژه یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های اسطوره‌ای، تاریخی و باستان‌شناختی یونان است. این جزیره را از هزاره‌ی نخست ق.م، زادگاه خدایان یونانی، آپولو و آرتمیس می‌دانستند. دلوس، جایگاه معبد دلفی بود که پیشگوهای آن شهرتی جهان شمول داشتند.